

Kunnskapsdepartementet
Universitets- og høyskoleavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høring - forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning

Vi viser til brev av 15.11.2006 hvor departementet legger frem forslag til endringer i lov 20.juni 2003 nr 56 om fagskoleutdanning (fagskoleloven). Forslagene omfatter endringer på områdene:

- lovens formål og virkeområde
- godkjenning
- organisering og ledelse
- offentlig tilskudd til fagskoleutdanning
- egenbetaling
- beskyttelse av betegnelsene "fagskoleutdanning" og fagskole
- registrering i Enhetsregistret
- overgangsbestemmelser.

Vedlagt følger Utdanningsforbundets høring.

Med vennlig hilsen
for Utdanningsforbundet

Torbjørn Ryssevik
avdelingssjef

Astrid Kristin Moen Sund
spesialkonsulent

1 vedlegg

I tillegg til noen generelle kommentarer innledningsvis, vil vi kommentere punktet *andre endringer* i høringsbrevet, det vil si

- pkt 2.3 forholdet mellom fagskoleutdanning og høyere utdanning,
- pkt 2.1.1 forholdet mellom friskoleloven og fagskoleloven og
- pkt 2.1.2. finansieringsordningen.

Generelt

Med disse endringsforslagene ønsker departementet å klargjøre fagskoleutdanningenes plassering i utdanningssystemet og en ønsker å tydeliggjøre at utdanningene er korte, yrkesrettede utdanninger, på nivå over videregående opplæring. Departementet ønsker å gjøre godkjenningsordningen mer fleksibel og gjøre bestemmelsene rundt organisering og ledelse klarere.

Utdanningsforbundet er positive til at departementet tar initiativ til å justere fagskoleloven på bakgrunn av de erfaringer en har gjort så langt. Vi ser imidlertid at det fortsatt er sentrale og ubesvarte spørsmål som ikke berøres i denne høringen. Dette gjelder særlig kravet til formalkompetanse for de som underviser i fagskolen, forholdet til høyere utdanning og eventuelle justeringer i forhold til de internasjonale trendene i rammeverk oa. Vi forutsetter at departementet går i tilsvarende drøftinger med relevante organisasjoner innenfor utdanningssystemet når disse spørsmålene skal behandles. Utdanningsforbundet mener det er viktig at departementet også initierer en evaluering av fagskolen som skoleslag i lys av Stortingets intensjoner og den utvikling som har vært siden 1998.

Utdanningsforbundet er opptatt av at vi med denne lovrevisjonen får på plass fagskolen som et selvstendig nivå i det norske utdanningssystemet. Det er viktig at samfunnsrelevante, yrkesrettede utdanninger sikres offentlig finansiering. Utdanningsforbundet forutsetter imidlertid at ny lov og finansieringsmodell sikrer at offentlige midler vil finansiere fagskoleutdanninger samfunnet har behov for kompetanse på, det vil si fagskoleutdanninger som er knyttet til den offentlige strukturen i fag- og yrkesopplæringen og som anerkjennes som viktige videre- og etterutdanningstilbud for kandidater med fag- eller svennebrev eller tilsvarende realkompetanse. Dette bør gjenspeiles i finansieringsordningen slik at fagskoleutdanningene blir et reelt alternativ til høyere utdanning.

Andre endringer

1. Forholdet til lov om universiteter og høyskoler

Departementet understreker at fagskoleutdanningene skal være et alternativ til høyere utdanning, og at man gjennom denne lovendringen ønsker å skjerpe den yrkesrettede profilen på utdanningen. De forholdene til høyere utdanning som tas opp i høringen, det vil si finansieringsordninger, lovens stedelige virkeområde, jf pkt 3.2.5., godkjenning og kvalitet i utdanningen, finner vi å kunne støtte.

Når forholdet mellom fagskolen og høyere utdanning skal drøftes, ser Utdanningsforbundet det som naturlig at departementet nedsetter en referansegruppe - bestående av relevante parter fra utdanningssystemet - til å delta i diskusjonene rundt dette før eventuelle endringer foretas.

2. Forholdet til friskoleloven

Utdanningsforbundet ser det som svært positivt at det foretas en grenseoppgang mellom friskoleloven og fagskoleloven. De uklarhetene som har vært rundt forholdet mellom de to lovene, har skapt forvirring om fagskoleutdanningene. Det er derfor positivt at det nå understrekes at fagskoleutdanningene skal ligge på nivået over videregående opplæring, og at andre viktige utdanninger på videregående opplærings nivå nå kun kan godkjennes etter privatskoleloven.

3. Finansieringsordningen

Utdanningsforbundet mener at dagens finansiering av fagskoleutdanningen er uheldig. I en overgangsperiode fra lovendringen i 2003 kunne dagens ordning aksepteres i påvente av akkreditering av utdanningstilbudene. For å skape gode og forutsigbare fagskoleutdanninger må finansieringen dekke de faktiske kostnadene. Finansieringen av fagskolen må - på samme måte som i høyere utdanning – finansiere studentomfanget, det vil si at en økning i aktiviteten må dekkes ved økte tilskudd til den enkelte skole. Finansieringen må derfor gis for gjennomførte studier ved den enkelte skole. Så langt har offentlig finansiering av fagskoletilbud vært forbehold de tekniske fagskolene. Utdanningsforbundet støtter forslaget om at finansieringen av utdanningen må gjelde for utdanninger som er godkjent etter lov om fagskoleutdanning, se for øvrig utdypende kommentarer innledningsvis.

§1. Formål og virkeområde

Utdanningsforbundet støtter i hovedsak den endring det legges opp til under lovens formål og virkeområde. Vi mener imidlertid at uttrykket ”korte” kan tas ut da omfanget gjøres kjent i samme setning.

Utdanningsforbundet mener at departementet bør lage en åpning i loven for en egen opptaksforskrift til fagskoleloven, slik en har for høyere utdanning.

§2. Godkjenning

Utdanningsforbundet er også av den oppfatning at dagens godkjenningsprosedyrer for hver enkelt utdanning har vært unødvendig omfattende, og støtter derfor forslaget om at enkelte tilbydere, under visse vilkår, kan få utvidet fullmakt til å opprette og nedlegge fagskoleutdanninger.

Utdanningsforbundet støtter departementets forslag om at alle fagskolene skal ha et tilfredsstillende system for kvalitetssikring. Det er ikke et krav i dagens lov om et slikt system. Sentrale myndigheter må derfor ta ansvar for å sikre at utdanningstilbydere får den nødvendige kompetanse som det er behov for til å utforme og kvalitetssikre et slikt system.

§3. Organisering og ledelse

Det er også her positivt med en opprydning i loven. Der et fortsatt noen punkter som er uklare for de fylkeskommunale fagskolene. For det første er styret gitt ansvar for ansettelse både av administrativ og faglig ledelse. I de fylkeskommunale fagskolene er det arbeidsgivers ansvar. Her må departementet utforme loven slik at det gis rom for at skoleeier både skal foreta tilsetninger og ha arbeidsgiveransvaret. For det andre har nå styret instruksjonsmyndighet ovenfor den daglige driften. Fylkestinget som øverste myndighet for de fylkeskommunale fagskolene er ikke nevnt og det kan oppstå uklare situasjoner som en følge av dette. For det tredje mener Utdanningsforbundet at styrets sammensetting også må revideres. Både i nåværende lov og i forslag til ny lov heter det at

studenter og ansatte skal ha representanter med møte-, tale- og forslagsrett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning. Vi mener at denne retten må utvides til å gjelde alle saker som har betydning for utdanningen, med andre ord sløyfe for gjennomføringen. Vi mener også at ansattes rettigheter bør utvides til også å gjelde stemmerett i tilsvarende saker. Det må komme klart frem at med ansatte menes pedagogisk personale.

Utdanningsforbundet forslår derfor følgende endring: studenter og pedagogisk personale skal ha representanter med møte-, tale- forslag-, og stemmerett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for godkjent fagskoleutdanning.

§8. Offentlig tilskudd til fagskoleutdanning

Utdanningsforbundet støtter forslaget om at kun fagskoleutdanninger som er godkjent etter loven, skal være berettiget til tilskudd. I tillegg til selve lovendringen, må skolene som tidligere påpekt, sikres en finansiering etter studenttall. Andre fagskoleutdanninger, særlig innen helse- og sosialfagene, må sikres finansiering så raskt som mulig. Det kan ikke lengre være slik at studenter ved de tekniske fagene får fullfinansiert sin videreutdanninger, mens studenter som tar videreutdanning innen viktige og prioriterte områder som miljøarbeid innen rus, eldreomsorg, psykisk helsearbeid og kreftomsorg og lindrende pleie, selv skal betale for sine studier.

I tillegg til at det er en åpenbar skjevhet i behovet for finansiering av prioriterte områder, slår denne forskjellen også særdeles skjevt ut i forhold til kjønnsdimensjonen i utdanningen.

§9. Egenbetaling

Utdanningsforbundet støtter forslaget om at utdanninger med statlig tilskudd ikke samtidig skal kunne kreve egenbetaling av studentene. Det kan allikevel være at særskilte hensyn skulle kunne tilsi en egenandel av de som etterspør tilbudet, for eksempel innenfor maritime fag, off-shore og andre fagområder hvor det er knyttet store ekstrakostnader til utvikling og drift av studiet. I slike tilfeller bør det være en åpning i loven som gjør at skolene kan dekke inn sine kostnader.

§10. Beskyttelse av betegnelsene ”fagskoleutdanning” og fagskole

Utdanningsforbundet mener at det er riktig å lovbeskytte fagskole og fagskoleutdanninger. Det er viktig at eventuelt tilføyelser viser at det er fagskoleutdanninger det refereres til, for eksempel fagskoleutdanning innen tekniske fag, elektrofag, helse- og sosialfag etc.